

OTEVŘENÝ DOPIS POLITIKŮM TÉTO ZEMĚ – ČESKÉ PRODUKČNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ

Jmenuji se Petr Martinec a pracuji již dvacet let jako předseda představenstva zemědělského družstva, které hospodaří v Podkrkonoší.

Pracujeme jak na polích, tak ve stájích. Pěstujeme plodiny jak tržní (řepka, žito), tak krmné (pšenice, triticale, ječmen, kukuřice na siláž, píce), obhospodařujeme cca 750 ha zem. půdy. Ve stájích chováme mléčné stádo, cca 220 krav, výkrmové býky (cca 160 ks), masné krávy (cca 35 ks + telata), jalovice pro uzavřený obrat stáda (cca 150 ks), odchováváme si telata, chováme dohromady bezmála 900 ks zvířat. Konstatoval bych tedy, že jsme produkční podnik se vším všudy. Vzhledem k počtu zaměstnanců se řadíme k malým podnikům (10 – 50 zaměstnanců).

V posledních pěti letech jsme investovali nemalé finanční částky do modernizace našich chlévů pro všechny kategorie skotu s podporou z Programu rozvoje venkova. Spolupracujeme s obcemi v okolí, zaměstnáváme české lidi na venkově a podporujeme místní spolky různého zaměření. Budujeme tedy normální vztahy ve vesnickém prostředí, tak jak to má být.

Chci napsat pár řádků o zemědělském sektoru v naší zemi v minulém roce.

V loňském roce po několika relativně klidných letech v zemědělství, kdy zemědělci žili s dotační podporou a prodávali za ceny, které nám kdo dal, se stalo, že výkupní ceny zemědělských komodit nezvykle poskočily směrem nahoru. Začal být strach o dostatek komodit pro výrobu potravin – začala válka na Ukrajině! Najednou zareagovaly všechny světové burzy a ceny zemědělských komodit vystoupaly na dvojnásobek ceny před tímto konfliktem. K tomu došlo bez jakéhokoli tlaku zemědělských prvovýrobců! Bylo rozhodnutí obchodníků, kteří měli strach, že potravinářské komodity kvůli válce neseženou. Bylo zaseto, pohnojeno za ceny roku 2021, tudíž za relativně dobré náklady a bylo před sklizní roku 2022. Spojilo se několik věcí, bez ovlivňování zemědělci. Byl prognózován nárůst výkupních cen rostlinné a živočišné produkce. Ceny se zvýšily, zemědělci sklízeli a komoditní ceny nám po spoustě let začaly dělat radost. S tímto trendem nárůstu cen komodit ale ruku v ruce začaly stoupat nákupní ceny elektrické energie, nafty, průmyslových hnojiv, náhradních dílů, strojů, stavebních materiálů, prostě všeho i toho na co neměla vliv žádná válka a kde výrobci a dodavatelé využili strachu a situace na trhu.

Na podzim roku 2022 byly cenovky vstupů potřebných pro další zakládání porostů pro sklizeň roku 2023 na nejvyšší úrovni, jakou jsem dosud zažil (200 – 350% nárůst cen vstupů).

Zemědělci na jednu stranu dostali slušně zapláceno za svoji produkci - krmné obilí 5.000 - 6.000 Kč/t, potravinářská pšenice 8.000 – 9.000 Kč/t, řepka olejka 19 -22 000 Kč/t ze sklizně 2022, nákupní cena mléka převýšila 13 Kč/l, ale na druhou stranu vstupy do výroby, tedy hnojiva, osiva i pohonné hmoty, byly nevídaně drahé.

Bohužel, v letošním roce skončila „obilní dohoda“ Rusko-Ukrajina pro vývoz zemědělských komodit do třetích zemí přes přístav v Oděse. EU zareagovala tím, že umožnila přesun obilí přes území Polska a Rumunska pro naložení obilí na lodě a odvoz do Afriky. Co se ale stalo? Třetina tohoto zboží se začala skládat v zemích, přes které materiál proudil. Ukrajinské obilí bylo prodáváno za velmi výhodné ceny – pod 2000 Kč/t, což je pod výrobními náklady všech českých zemědělců. V Polsku překup ukrajinského obilí stál „politický krk“ jejich ministra

zemědělství. Co to znamenalo pro evropský trh? Komoditní ceny v EU spadly o více než padesát procent a to až na úroveň roku 1990. Jaký to má dopad na naše zemědělce? Založili jsme porosty za vysoké ceny a teď, v době sklizně, za produkci založenou za horentní „válečné“ náklady dostáváme socialistické ceny (krmné obilí 3.000-3.300 Kč/t, potravinářské obilí 4.200 – 4.400 Kč/t, řepka olejka 10.000 - 10.400 Kč/t), máme problémy s odbytem rostlinných komodit a ceny živočišných produktů spadly na úroveň prvního pololetí 2022, mléko pod deset korun za litr, takže cca 2.50 Kč pod výrobními náklady.

Na přelomu roku 2022/2023 jsme byli seznámeni s novou zemědělskou politikou EU do roku 2027. Po dlouhých diskuzích má ČR nejvyšší redistributivní platbu 23%. Nejvyšší v celé EU, krom Litvy. Krácení velkých, středních a malých firem, i když bylo jasně deklarováno, že malé a střední to nepotká.

V současnosti poslal SZIF oznámení, že nebudou peníze na dotace welfare (životní prostředí zvířat) skotu. Na dotace není právní nárok. Dobře, v rámci šetření asi nutná věc. Ale proč mají být kráceny malé a střední firmy? Vše je postaveno na domněnce o „Agrofertizaci“ českého zemědělství. Skutečně celé české zemědělství vlastní Agrofert? Nikdo jiný v českém zemědělství nepodniká? Určuje Agrofert i ceny komodit a hlavně potravin v ČR? Tak asi ne, když 51% trhu s potravinami u nás ovládají dvě nadnárodní firmy Rewe a Schwan (Kaufland, Lidl, Penny market). Zástupce těchto nadnárodních řetězců p. Prouza hlásá, jak si mají snížit zemědělci svoje marže! Jaké? Zemědělci žádné marže nemají, čekají na vyčíslení výkupní ceny od svého odběratele (jotka, mlékárna, komodity RV) a že by v nich byla marže? Že měl zemědělský sektor v roce 2022 rekordní zisk 22 mld. Kč (jen podotýkám, že zdaněných 22 mld. Kč)? Ano, okolnosti jsem popsal výše. Do českého zemědělství jde formou podpor (dotací) cca 40 mld. Kč. Z toho plyne, že české zemědělství by bez dotací bylo v mínusu 18 mld. Kč! Kde jsou ty nehorázně vysoké ceny zemědělských produktů, ten nemravný zisk a nadměrná marže, za které jsme hlasitě a neustále celou naší vládou kritizováni v médiích?

O byrokratické zátěži ze strany státu je zbytečné psát. Přes veškeré sliby se rok od roku zvyšuje, neustále – jsme jako ta pověstná pomalu se vařící žába. Agronomové a zootechnici musí být počítačově zdatní lidé a musí reagovat na podněty, které jim chodí na „chytré telefony“, bez kterých již dneska nic nevyřídíme. Každý zemědělský pozemek je focen jednou až dvakrát týdně kvůli dodržování zásad správné zemědělské praxe. Produkční české zemědělství je ve jménu „green dealu“ omezováno víc a víc. Podotýkám, že produkční zemědělce toto postihuje nejvíce, protože kdo nic nevyrobí, po tom se nic nepožaduje. Který obor je takto sledován a dovolu mi tento termín „buzerován“? Žádný!

Všechny vyspělé státy na světě podporují svoji zemědělskou výrobu, celý svět – někdo více, někdo méně. Naše zemědělství je v současné době na křižovatce a padá pomalu ale jistě na kolena. Působí u nás nadnárodní korporace, které skupují zemědělské podniky, údajně kvůli budoucímu ukládání uhlíku do půdy, za který bude EU vyplácet nějaké, asi nemalé peníze (uhlíkové kredity/ odpustky). O tomto záměru se již začíná kuloárně mluvit. Určitě velké nadnárodní korporáty nebudou mít zájem chovat krávy, prasata, drůbež. Nebudou vysazovat nové sady, nebo pěstovat zeleninu na zemědělské půdě. Budou se chovat jako správní hospodáři a budou chtít vytvářet zisk za každou cenu!

Tušíte, co se děje se zemědělskou půdou na Ukrajině? Pod rouškou války se tam prodává

zemědělská úrodná půda nadnárodními korporátům v řádu stovek tisíc hektarů zem. půdy. Statisíce hektarů úrodné ukrajinské půdy mizí vlastnicky v amerických, arabských, kyperských, holandských a jiných rukách. Toto tady chceme? Chceme zemědělské podniky přenechat v tichosti cizímu kapitálu? Tyto podniky totiž nějakým procentem vlastní část výměry české půdy, na které hospodaří. Tato půda tedy vlastnicky přejde do cizích rukou. To je Vám jedno co se tady připravuje? Použiji názvosloví jednoho mého kolegy zemědělce: „ je to třetí vlna transformace“- násilné převzetí firmy a to s tolerancí státu, kterému je to ale úplně lhostejné. Chápu, je volný trh a každý si může dělat co chce, když dodrží zákonné podmínky dané země. A náš stát? Krátí a krátí a krátí podpory svým zemědělcům a nevádí mu, že likviduje české produkční zemědělce. Jak jsem psal výše, musíme šetřit, to je pochopitelné, jen nevím, jestli šetření na zemědělství v takto velkém rozsahu 10 mld/2024+2025 je ta správná cesta!

Páni politici, prosím a žádám, začněte přemýšlet o budoucnosti českého zemědělství jako o budoucnosti strategického odvětví. Jestli je Vaším záměrem z produkčního zemědělství udělat pouze údržbáře krajiny, je třeba říct to veřejně: nebudeme podporovat výrobu potravin, protože o ni nestojíme. Čeští zemědělci nebudou produkovat potraviny, budou pouze udržovat krajinu a za to budou dostávat peníze. Ovšem kde není produkce není ani zisk, kde není zisk, nejsou odvody daní. Bude to fér vůči obyvatelům? Vezmete na sebe odpovědnost za úplnou závislost země na dovozu základní životní potřeby – potravin?

Do zemědělství se lidé nehrnou, je nás cca 90.000 lidí, kteří se zabýváme zemědělskou prvovýrobou. Neustále nás ubývá. V takto divokém podnikatelském prostředí se není čemu divit.

My, produkční zemědělci, vyrábíme potraviny, jsme zaměstnavatelé, platíme daně za firmy, odvody za zaměstnance, takže přispíváme do státního rozpočtu. Jsme tedy rovnoprávní a plnohodnotní obyvatelé a přispěvatelé do státního rozpočtu. Na prvovýrobce navazuje zpracovatelský průmysl (cca 250.000 lidí), tak už je to přece jen nějaký počet obyvatel, nebo je to málo?! Asi je to málo. Myslíte, že nás všechny mohou uživit uhlíkové kredity nebo že budeme všichni pracovat jako státní úředníci na nějakých tabulkových místech na státních úřadech? Vždyť to přece musíte vidět a vědět, že je to nemožné. Všechny obory hospodářství v ČR jsou důležité a odvádějí a platí daně, tak proč jeden ze segmentů hospodářství chcete zlikvidovat? Zemědělství je základní věc pro každý stát a mělo by být zájem každého zodpovědného státníka ho podporovat a rozvíjet, nikoli umořovat a ničit.

Vážené dámy a pánové prosím, vezměte rozum do hrsti zabojujte o budoucnost českého PRODUKČNÍHO zemědělství.

S pozdravem

Petr Martinec, předseda představenstva Zemědělské družstvo Velké Svatoňovice

předseda OAK Trutnov, místopředseda RAK Královéhradeckého kraje, člen celorepublikového výboru ZS ČR